

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancaute nu se primesc. — Manuscrise nu se restituie.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:
BUCUREȘTI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Duker Nachr.
Nuz. Angenfeld & Emeric Logner
Heinrich Schölk. A. Oppelik Nachr. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colônă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifară și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe zi.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate cele otele postale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, orașul I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Cu exemplare 10 bani. — ATĂT abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 22.

Brașov, Miercuri 29 Ianuarie (11 Februarie).

1903.

Procese politice.

I.

Nouele isprăvi ale procurorilor în persecutarea preinșilor agitatori ai naționalităților, precum și împrejurarea, că în timpul de față procesele politice au ajuns a fi mai dese și mai generale ca orî și când în anii trecuți, fac ca lumea să se întrebe, ce este asta, încătrău vor să mâne lucrurile guvernării noastre unguri?

Politica de „adeverat liberalism“ a guvernului Szell s'a deochiat deja de mult și desevșit. Nicî un om cuminte nu mai dă o para frântă pe ea, după experiențele celor trei ani trecuți. Cu toate acestea nu fără reson se intrăbă mulți dintre cei ce urmăresc cu atențiune și cu serioșitate mersul evenimentelor interne, de ce tocmai acuma s'a pus în lucrare cu atăta ostentațiune aparatul Curtilor cu jurați în afaceri ale presei? De ce guvernul Szell găsește tocmai în zilele acestea ocaziunea binevenită spre a urmări prin procurorii săi presa naționalităților pe totă linia, a Românilor, a Germanilor, a Slovacilor și Sârbilor de-o potrivă?

Să ne aducem aminte că primul ministru Szell a ajuns la putere pe baza unui compromis, ce l'a închiât cu toate partidele maghiare din dietă și cu cele opoziționale, compromis care a fost scos din șea pe fostul ministru-președinte Banffy.

Să ne aducem aminte mai de parte, că la un an după ce guvernul Szell și-a desfășurat programul său în dietă, a fost bănuț și învinuit de cei din stînga extremă, în frunte cu Komjathy, că nu urmăresce o politică națională maghiară destul de lămurită și energică față cu naționalitățile.

Să ne reamintim, că din momentul căderii sale dela putere Banffy

cu grupul său, înălțând flamura șovinismului agresiv și pe față militant, au atacat la rîndul lor cu cea mai mare vehemență guvernul Szell, pe motiv, că nu și-ar implini datoria națională fiindcă ar procede prea slab în suprimarea așa dîselor agitațiunii naționaliste din sinul poporelor nemaghiare.

Să nu uităm nicî de enunțațiunile lui Szell, care a declarat în cameră, că el va trata cu egală bunăvoință și pe naționalități, der pe „agitatori“ îi va urmări fără cruțare.

Să ne dăm sémă în fine de situațiunea prezentă, de faptul, că astăzi guvernul Szell, fiind strîmțorat de cătră opozițiune în cestiunile militare și mai avînd înaintea sa încă și delicata problemă a resolvării parlamentare a proiectelor pactului, este în pericol de a-și perde tot terenul de sub picioare, decă nu va dovedi măcar prin procesele politice, ce le intentază Nemaghiarilor, că este destul de pîtruns de misiunea sa națională maghiară, ca să nu pôtă fi bănuț, că vinde țera Austriacilor și Nemților.

Avînd în vedere toate aceste vom înțelege, de ce tocmai în momentele de față procurorii desfășură o activitate atât de febrilă în Ardel și nu mai puțin în Bănat și în Ungaria de nord.

Etă de unde vine, că în timpul din urmă procesele de presă urmăză așa de des unul după altul.

Isvorul prigonirei politice e vechi, prea bine cunoscut de toți.

E politica de maghiarisare forțată, care a crescut și s'a dezvoltat cu anii sub inriurirea șovinismului dominant, într'un mod, încât nicî guvernul, nicî dieta nu o mai pot dirige, ci sunt direși de ea.

În articolul următor vom cerceta mai de aproape peripețiile prin cari a trecut și trece această nenorocită politică.

Cehii tineri. În tabăra Cehilor tineri pare a se pregăti o importantă întorsătură politică, o mișcare spre a da politice lor de până acum o altă direcțiune. Sâmbăta trecută conducătorii Dr. Kramarz, Dr. Paçak și Dr. Herold au făcut declarațiunii importante la clubul cetățenilor din Praga.

Dr. Herold a dîs: „Politica dreptului de stat, consequentă, duce la politică pasivă. Clubul ceh tîner stă de-o parte în luptă crâncenă contra centralismului, de altă parte trebuie să grijescă de exigențele culturale, naționale, economice și financiare ale poporului ceh. Acastă poziție ne constrînge a împărți programul nostru într'un program al viitorului și altul al prezentului“.

Dr. Kramarz a dîs: „Mai înainte nisuiam spre dreptul de stat, pentru-ca Austria să devină mai bună. Era însă greșit. Astăzi când nu se pôte cugeta la dobîndirea dreptului de stat, trebuie ca mai întâiu să tindem cătră o Austrie mai bună, înainte de ce am puté pași cătră eluțarea dreptului de stat. Cu o politică de castitate nu ne ajungem scopul, ci numai prin lucrare culturală, economică, prin neîntreruptă lucrare“.

Declarațiunile acestea se interpretază ca o pregătire a Cehilor tineri spre o nouă orientare politică și sunt viu comentate în cercurile politice din Boemia.

Regele Eduard și Irlandesii. Din Londra se anunță, că la dorința expresă a regelui Eduard, se vor modera măsurile excepționale față de Irlandesii. În 16 districte s'au suspendat deja aceste măsurî. În urma acêsta deputații Reddy, Redmond și Roch, precum și consilierul Lowry au fost liberați din închisore. Au rămas însă închiși deputații O'Drunel și Duffy. Regele, se dice, are intențiunea să reguleze definitiv și cestiunea limbei în Irlanda.

Serbarea dîlei de 24 Ianuarie.

Craiova, 25 Ian. 1903.

Acastă dî mare pentru prima-ora s'a serbat în uest-an și aici, nu numai de școlari și de personalul didactic, ci de întreg publicul ca o adevărată serbătoare națională. Stradele erau înfrumșetate cu stindarde, tribunalele și prăvăliile, ca și școlile, erau închise. La 9 ore a. m. s'a făcut în amfiteatrul liceului serviciu religios cu corul bisericei Sf. Ilie, condus de unul din măestri de musică vocală ai liceului. D-l director a ținut, înaintea elevilor întruniți în amfiteatru și a unui public însemnat, un interesant discurs de ocaziune.

La 4 ore p. m. s'au intrunit în curtea bisericeii catedrale Madona, elevii tuturor școlilor din localitate și un număr public din toate clasele societății; s'a servit un Te Deum, și la urmă d-l general Angelescu, vice-president în comitetul Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, secțiunea Craiova, a ținut o alocuțiune plină de entusiasim. Corul bisericeii, sub inteligenta conducere a d-lui Cotărescu, a cântat imnul național. Apoi toți membrii Ligei, purtând cocarde tricolore și însoțiți de publicul asistent, au condus, în cântecele musiceii militare, stindardul Ligei până la teatrul național.

Aci, sărbătoarea era împodobită în mod serbătoresc, și pentru sêra la orele 8 s'a organizat o strălucită serată artistică literară. Solemnitatea s'a început cu imnul regal, cântat de corul bisericeii Madona, după care a urmat „Visul Româncei“, o frumoasă alegorie, jucată de trupa dramatică a Craiovei.

Apoi, d-l Gr. Tocilescu, renumitul istoric și profesor al universității din București, energicul, zelosul și neobositul apostol al ideilor naționale, venind din capitală la rugarea comitetului Ligei, ținut o admirabilă conferință despre însemnătatea dîlei de 24 Ianuarie și despre scopul Ligei. Intre aplausele entusiaste ale numerosului și alesului public, — lucru neobicit-nuit la noi, chiar prin staluri se vedeau

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Păstravul.

De André Theuriet.

„Bucătărăsă!“

„D-le Sourdât?“

„Să vești de păstrav. Ingrijesce-te de pîtrîngei, usturoi, laur, cimbru, cêpă și de alte zarzavaturi trebuincioșe“.

„Fiți liniștit, nu va lipsi nicî un zarzavat din câte trebuiesc“.

„Nu uita însă înainte de tôte oțetul și puțină lămâie... La dece și jumătate să fie pusă masa. La unspre-dece precis să fie gata dejunul... Nu la unspre-dece și cincî minute — la unspre-dece. Mai înțeles?“

După-ce dăduse bucătărăsei sale în ton brusce ultimele ordine, domnul Sourdât, judecătorul de instrucție de pe lângă tribunalul din Marville, plecă vesel și cu pași cadențați și traversând piața ajunse a palatul de justiție, care era situat din os de subrefectură.

D-l Sourdât era burlac în etate de patru-deci și cincî de ani, și cu tôte că

era cam gras, era fôrte sprinten, avea nisce umeri lați și era voinic; avea o voce aspră, un cap rotund cu pîrul tuns până la piele, ochi suri, cari clipeau severi și nemiloși de sub sprâncenele stufoșe; buze subțiri, gura mare și nisce obraji roșii împrejmuți de o barbă rară...

Domnul Sourdât nu se putea numera între omeni delicați și politicoși. Din contră îi plăcea să se fâlăscă cu caracterul său brutal. Despot și certăreș în biuroul său, se răsia cătră toți, cari îi veniau în cale. Nemilos ca o piêtră cătră inculpați, moșic față cu martorii, aspru față cu apêrătorii, era ca un scai. Cine se apropia de el, se înțepa. Tôtă lumea se feria de el ca de foc și nimenia nu-l iubia.

Și totuși omul acesta de fer avea și el două greșeli. Una era, că avea același nume de botez ca și păstoriul Nemorin, ceea ce îl făcea ridicol, a doua: că era mare gurmand. Într'o împrejurime de 10 mile îndepărtare de la orașelul somnoros situat la marginea unei păduri la pôlele Ardennilor belgiani erau cunoscute isprăvile culinare ale domnului judecător.

Se dicea, că judecătorul nu mânca dimineța, de cât nisce pescișori verzi, pentru-că el era de părere, că după repausul de nôpte și după muncă numai carnea fragedă a acestor pesci îl pôte înviora. Tot el a fost acela, care a iscodit, că racii înainte de a se fierbe în apă, ca de obicei, trebuiesc scâlțați într'o baie fierbinte de lapte. Numai prin acastă baie capêta racii gustul fin, care îl încânta pe domnul judecător.

Într'o dî, când povesti acastă iscoditură parochului de la St. Victor, venerabilul părinte nu putu să nu-și ridice mâinile spre ceri și să nu esclame: Admirabil! Ne mai pomenit, d-le Sourdât... de sigur, că imi va fi permis, în taină, să gust și eu din acele mîncări escelente. Dêr își spun, așa o sensualitate este un mare păcat și d-vostre vești avé să dați sémă despre acastă înaintea scaunului de judecată a milostivului nostru creator!“

La aceste vorbe cucernice, Sourdât răspundea cu un ris ironic, spunînd venerabilului său vecin o glumă din cele mai grosolane. Dêr pentru astăzi îl invitase dinpreună cu pe actuarul la dejun. I-se trimise în ajun din Semois un păstrav

mare de doi funți, care fusese prins din pîrêul de acolo cu apa curată ca cristalul. Era peșcele lui favorit și cu gățirea lui se petrecea de obicei tôtă înainte de amiaza. — Păstravul după-ce se gățise bine, îl lăsa să se răcêscă și se punea pe masă împreună cu zarzavaturile, în cari a fiert. — Sourdât se aședă la masă și începî să studieze acele un proces.

Se făptuise o crimă mare, care provocă senzație generală. Sêptemăna trecută se gășise în pădure cadavrul unui pădurariu. Se credea, că omorul a fost făptuit de nisce braconieri prinși în flagrant, dêr martorii ascultați în loc să lămurêscă afacerea, mai mult o încurcau. Crima se sêvêrșise într'un luminiș, unde nisce cărbunari ardeau cărbuni. Din depozitiile martorilor, judecătorul deducea, că acei cărbunari în nôpte respectivă lipsiau de la stabilimentele lor, êr grămêțiile de lemne erau lăsate în grija fetei vătavului de cărbunari. Cu tôte acestea, judecătorul deschise cercetare contra unui flăcău de vr'o 25 de ani, un băiat fôrte cum se cade, dêr care avuse mai înainte o cêrtă cu pădurariul. În cursul cercetării chemă și pe fata vătavului la ascultare.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Ianuarie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121.20
Renta de corone ung. 4%	99.70
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	93.65
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	99.55
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	99.60
Bonuri rurale croate 4%	94.55
Bonuri rurale croate-slavone	99.60
Impr. ung. cu premii	201.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	160.—
Renta de hartie austr.	100.85
Renta de argint austr.	100.85
Renta de aur austr.	121.15
Rente austr. 4% de corone	101.60
Losuri din 1860.	155.30
Actii de-ale Banței austro-ungar.	15.90
Actii de-ale Banței ung. de credit.	750.—
Actii de-ale Banței austr. de credit	700.50
Napoleonori	19.08
Marci imperiale germane	117 12 1/2
London vista	239.85
Paris vista	95.42 1/2
Note italiene	95.55

10353—1902 sz.

tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirrre teszi, hogy Gust Rudolf végrehajthatónak Ghisa Anna szl. Thauss végrehajthatást szenvedő elleni 162 kor. 04 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbiróság) területén levő a földvári 539 számú tlykvbén fekvő, 3719 hrsz. ingatlanra 928 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903 évi Február hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor, a Földvár község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a tényleg pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi Szeptember hó 24-ik napján.

A brassói kir. törvényszék, mint tlkényvi hatóság.

Dr. Grünfeld,

846.1—1.

e. biró.

"SANTENICUM"

este un remmit **ELIXIR** preparat din terburii medicale din Italia caldurósă. Sa intrădus acum și în Germania.

Medicament escelent pentru **întărirea stomacului** cu deosebire **miloc preserativ** contra suferințelor de stomac, care provin din digestiune grea. Forte folositor la suferințe de slăbiciune, anemie, dureri de cap și stomac, indispoziții, lipsă de apetit (causate de catarr de stomac), constipație, digestiune rea și dureri hemoroidale.

Pretul unei sticle 1 cor. 30 bani.

De vândare la farmacia **D-ului Julius Hornung, Brașov.**

Reprezentant general: **Friedrich Dillmann, Budapest.**

(7664—18)

„AURARIA“, cassă de economii, societate pe acțiuni în ABRUD.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „AURARIA“, cassă de economii, societate pe acțiuni în Abrud, prin această se convoca la

a XV-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la 12 Martie st. n 1903 la 10 ore a. m., în Abrud, în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și împărțirea profitului curat.
2. Fixarea marcelor de prezentă.
3. Alegerea a 2 membrii în direcțiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

Domnii acționari, cari voesc a participa la această adunare în persoană ori prin plenipotențat, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual documentul de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală la casa institutului său la institutul „Doina“ din Câmpeni ori la institutul „Detunata“ din Bucium.

Abrud, la 2 Februarie 1903.

Direcțiunea.

Raportul comitetului de supraveghiere al „Aurariei“ pe anul de gestiune 1903

Onorată adunare generală!

Comitetul de supraveghiere al institutului de credit „Auraria“ esaminând și revidând bilanțul poziție de poziție cu registrele principale și auxiliare, acela l'am aflat corect redigiat și l'au primit fără modificare.

Pe temeiul acesta propunem, ca raportul direcțiunii precum și propunerea aceleia asupra distribuiri profitului curat să se primescă în intregul ei și de cătră On. adunare generală cu aceea deosebire, că la poziția II p. 4 suma de 200 cor. să se distribuie pentru 4 școle sărace și să i-se dea absolutul.

În fine comitetul de supraveghiere se roga ca și raportul său să fie luat la cunoștință și On. adunare generală să l primescă dându-i absolutul.

Abrud, la 5 Februarie 1903.

Dr. Vasile Fodor m. p.,
president adhoc.

Nicolae David m. p.,
notar.

Contul bilanțului.

ACTIVE:		Corone f.	PASIVE:		Corone f.
Cassa in numărar	2085	73	Capital social 300 acțiuni à cor. 200 —	60000	—
Cambii de bancă	554516	38	Fondul de rezervă statutar al acționarilor	44152	30
Imprumuturi hipotecare	150045	73	„ special de rezervă	47768	15
Credite cambiale cu acoperire	37085	—	„ de pensiune al funcționarilor.	35126	20
Efecte publice	39722	50	„ spec. de amortisare	3205	38
Actii dela diverse bănci	10400	—	„ „Alesandru Filip“	262	40
Realități	5434	35	Depuneri pentru fructificare	543095	16
Mobiliar C 1033.87 fil.			Cambii de bancă reescomptate.	30947	—
după amortisare de „ 103.39 „	930	48	Dividendă neridicate	360	—
Interese restante	614	80	Interese anticipate pro 1903.	11839	70
Diverse conturi debitoare	1201	40	Diverse conturi creditore	1606	12
	802036	37	Profit net	23673	96
				802036	37

Contul profitului și al pierderilor.

EȘIRI:		Corone f.	VENITE:		Corone f.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare.	C 27632.85 fil.		dela cambii de bancă C 53900.12 fil.		
pentru fondul gen. de rezervă.	2127.30 "		" imprumutului hipotecare.	9938.34 "	
pentru fondul spec. de rezervă	2282.50 "		" credite cambiale cu acoperire	3884.71 "	70510 30
pentru fondul de pens.	1695.20 "		" efecte publice	2787.13 "	
pentru fondul spec. de amortisare	185.10 "		Taxă de transcriere	8	—
pentru fondul „Alesandru Filip“	12 40 "	33936 35	Provisiune	7302	57
Spese:					
Salare	C 9154 03 fil.				
Chirie	600.— "				
Spese de postă și alte	1753.44 "	13167 47			
Marce de prezentă	1660.— "				
Contribuțiune:					
directă	C 3970 98 fil.				
10% dare la inter. dela dep. și alte comp. de timbră	2968.72 "	6939 70			
Amortisare din mobiliar	103	39			
Profit net	23673	96			
	77820	87			77820 87

Abrud, la 31 Decemvrie 1902.

Dr. Laurențiu Pop,
director.

Membrii Direcțiunii:

Silviu Lazar,
contabil.

Romul Furdui m. p., G. Ivascu m. p., Ioan Macaveiu m. p., Dr. Bordia Alex, m. p., Petru Macaveiu m. p. preș.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am esaminat bilanțul present, contul profitului și al pierderilor și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare ale institutului, constatăm, că le-am aflat cu acelea în deplină conformitate și ordine.

Dr. Vasile Fodor m. p. Nicolae David m. p. Nicolau Lobonțiu m. p. Constantin Cothișel m. p.